

Forskningsdagene

19.–26. september 2009

kunsten
å overleve

Forskningsdagene 2009 – vett@uvett i Nord-Troms

Nok en gang er det en glede for meg å kunne ønske velkommen til en uke i forskningens tegn i Nord-Troms.

I løpet av 2008 og 2009 er det lansert flere store statlige utredninger og planer. Felles for alle er at all fremtidsutvikling er basert på kunnskap og kompetanse. Ikke minst har finanskrisen synliggjort at det er viktig å ha et robust og kompetansebasert næringsliv.

For første gang er åpningen av vett@uvett i Nord-Troms lagt til en lørdag slik at flest mulig skal kunne få anledning til å delta på Forskningstorget på Storslett. I forskerteltet vil man møte unge forskere fra regionen som er kommet hjem for å vise og fortelle litt om hva de holder på med rundt omkring i verden.

Lørdag kan man også få med seg åpningen av årets festival av fylkesråd Pål Julius Skogholt – og ikke minst oppleve Arthur Arntzen som skal filosofere over humorens betydning i alle livets forhold.

I år er det arrangementer i hele fire kommuner – og det er vi veldig glade for. Det er inspirerende å oppleve den glød som folk i Nord-Troms viser under planleggingen av disse dagene. Små bygdesamfunn tar tak i dette på en fantastisk måte, og det er derfor et håp om at så mange som mulig deltar på de forskjellige arrangementene rundt omkring. Studer programmet nøye og finn ut hva du ønsker å delta på. Alle arrangementene er gratis hvis ikke annet er oppgitt.

Da gjenstår det bare å takke Troms fylkeskommune, Norges forskningsråd og lokale og regionale bedrifter som har bidratt med finansiering av vår egen forskningsfestival og ønske alle hjertelig velkommen til inspirerende Forskningsdager og litt vett og uvett i Nord-Troms.

Vel møtt!

Torbjørn Evanger
daglig leder
Halti Næringshage AS

Nord-Troms Regionråd DA

Næringshagen
for Nord-Troms

PROGRAMOVERSIKT

Lørdag 19. september

- ♦ **Nordreisa**, Trekanten, Storslett: *Forskningstorget*, gratis
- ♦ **Nordreisa**, Samfunnshuset, Storslett: *Humorens betydning i alle livets forhold*, åpning av årets festival og hovedforedrag med Arthur Arntzen, kr 200,-

Mandag 21. september

- ♦ **Kvænangen**, Spildra: *10 000 år med næringsutvikling*, kr 400,-, påmelding
- ♦ **Skjervøy**, Kulturhuset: Filmen *Sult* av Knut Hamsun, gratis
- ♦ **Nordreisa**, Kinosalen: Filmen *Pan* av Knut Hamsun, gratis

Tirsdag 22. september

- ♦ **Gáivuotna/Kåfjord**, Kultursenteret i Olderdalen: *Kunsten å leve lykkelig i 2018*, gratis, påmelding, lunsj kan kjøpes

Onsdag 23. september

- ♦ **Nordreisa**, Nordreisahallen: *Gründercamp*, skoleopplegg for 10. klasse og VK1-elever i Nord-Troms
- ♦ **Nordreisa**, Rotsundelv samfunnshus: *Darwin og evolusjonen*, skoleopplegg for 4. klasse fra Skjervøy, Kåfjord, Kvænangen og Nordreisa
- ♦ **Nordreisa**, Halti Næringshage: *Energi- og klimaplan*, åpent møte, gratis
- ♦ **Nordreisa**, Halti Næringshage: *Kulturnæringer og kvinnovasjon*, åpent seminar, gratis
- ♦ **Nordreisa**, Gymsalen, Nordreisa videregående skole: Skuespiller og dramatiker Sven Henriksen reflekterer over Hamsuns forfatterskap, åpent for alle, gratis
- ♦ **Nordreisa**, Auditoriet, Nordreisa videregående skole: Filmen *Telegrafisten* av Knut Hamsun, VK2-elever i Nord-Troms

Torsdag 24. september

- ♦ **Skjervøy**, Skjervøy videregående skole: *Smaken av Nord-Troms*, marint seminar og arktisk smaksverksted, åpent for alle, gratis for publikum
- ♦ **Alle kommuner**, bibliotekene: *Moral og umoral i Hamsuns forfatterskap*, nettforedrag, åpent for alle, gratis

Fredag 25. september

- ♦ **Nordreisa**, Auditoriet, Nordreisa videregående skole: *Samhandlingsreformen*, seminar for inviterte

Lørdag 26. september

- ♦ **Kvænangen**, Flebrukshuset i Burfjord: *Hvorfor bor det (fremdeles) folk i Kvænangen?*, åpent for alle, gratis
- ♦ **Kåfjord**, Birtavarre samfunnshus: *Landbruksdagen*, aktiviteter, gratis

Hele uken

- ♦ **Alle kommuner**, bibliotekene: Utstilling om Knut Hamsun

L Ø R D A G 1 9 . S E P T E M B E R

Humorens betydning i alle livets forhold

Foto: Ronald Johansen, Blad & Tromsø

14.00–16.00 – Samfunnshuset, Storslett

Pris: kr 200,-. Forhåndssalg av billetter:

Halti Næringshage, tlf.: 77 77 05 70, maybritt@halti.no

Leder for Troms SV og fylkesråd for utdanning og helse i Troms, Pål Julius Skogholt, står for den innledende runden og foretar den høytidelige åpningen av vett@uvett i Nord-Troms.

Arrangørene av årets vett@uvett i Nord-Troms ønsker alle hjertelig velkommen til et inspirerende og motiverende foredrag med humoren og alvoret i høyetet.

Arthur Arntzen er kanskje best kjent gjennom mer enn et halvt århundre som *Oluf*, men han er også en etterspurt taler og foredragsholder. Han omtales gjerne som *flirolog* – en tittel Universitetet i Tromsø ga ham da han ble ansatt der av rektor Ole D. Mjøs – og ble i 1999 kåret til *Århundrets humorist* av Nitimens lyttere.

Som årets åpningstaler vil Arntzen filosofere over humorens viktige betydning i alle livets mangfoldige sammenhenger. Hva ville vi mennesker og verden vært hvis alt vi gjorde og sa var underlagt alvorets tyngende kraft? For å sitere den populære humorpedagogen: «Humoren har lyst som ei fyrlykt i svartnatta, og vist leia inn tell havn og tell den løkkelige erkjennelsen av at ingenting va så galt at det ikkje kunne ha vore verre.»

Forskningstorget

Trekanten, Storslett, kl 11.00–14.00

På Forskningstorget kan unge som voksne få vekket sin nysgjerrighet og prøve seg som forsker. Mange unge forskere med tilknytning til regionen kommer hjem for å vise og fortelle hva de holder på med. Det blir konkurranser og saft, kaker, vafler og kaffe – helt gratis!

Foto: Kjetil Nielsen Skog, Framtid i Nord

MANDAG 21. SEPTEMBER

10 000 år med næringsutvikling

10.00–18.00, Spildra, Kvæningen

Pris: 400,- pr. person inkl. båtskyss fra Burfjord, middag, guidet tur og foredrag.

Det vil bli satt opp busstransport fra/til Olderdalen ved behov.

Påmelding innen 18.09.09: Halti Næringshage, tlf. 77 77 05 70, maybritt@halti.no

På Spildra i Kvæningen har det bodd folk mer eller mindre sammenhengende de siste 10 000 år. Arkeolog Charlotte Damm vil redegjøre for bosetting og næring gjennom historien, og biolog Per-Ivar Larsen og bedriften Spindaj vil presentere dagens næringsvirksomhet med produksjon av boknafisk og honning og turisme basert på øyas særegne fauna og kultur.

Gruppe 1 (maks 30 personer)

- 10.00 **Avreise fra Burfjord**
11.00 **Velkommen**
Ordfører John Helland
Innledning
Sven Ludvigsen, Fylkesmannen
Bosetting og næring i Kvæningen ut fra arkeologiske funn
Arkeolog Charlotte Damm, UiT
Hvordan overleve? Næringsutvikling, fisk og fiskeforedling
Trygve Myrvang, Norges Råfisklag
Næringsutvikling på Spildra i dag
Per-Ivar Larsen, Spindaj
Lokalmatsatsingen Coop Norge
Roald Nilsen
14.00 **Middag**
Lokale råvarer av ypperste kvalitet
15.00 **Guidet tur**
Lokale guider vil gi gjestene et innblikk i flere perioder av Spildras historie
18.00 **Avreise fra Spildra**

Gruppe 2 (maks 30 personer)

- 10.00 **Avreise fra Burfjord**
11.00 **Guidet tur**
Lokale guider vil gi gjestene et innblikk i flere perioder av Spildras historie
13.00 **Middag**
Lokale råvarer av ypperste kvalitet
14.00 **Velkommen**
Ordfører John Helland
Innledning
Sven Ludvigsen, Fylkesmannen
Bosetting og næring i Kvæningen ut fra arkeologiske funn
Arkeolog Charlotte Damm, UiT
Hvordan overleve? Næringsutvikling, fisk og fiskeforedling
Trygve Myrvang, Norges Råfisklag
Næringsutvikling på Spildra i dag
Per-Ivar Larsen, Spindaj
Lokalmatsatsingen Coop Norge
Roald Nilsen
18.00 **Avreise fra Spildra**

Sult og Pan

Filmene *Sult* og *Pan* av Knut Hamsun vises gratis for publikum. *Sult* regnes som en biografi om Knut Hamsun frem til 1888. I *Pan* møter vi Thomas Glahn, som har bosatt seg ved kysten av Nordland og forelsker seg i Edvarda som kommer fra en litt finere familie.

Sult, kl 19.00, Kulturhuset, Skjervøy
Pan, kl 19.00, Kinosalen, Nordreisa

Hamsun

1901-2009

TIRSDAG 22. SEPTEMBER

Kunsten å leve lykkelig i 2018

09.00–14.45, Kultursenteret i Olderdalen, Gáivuotna/Kåfjord
Påmelding innen 18.09.09: Gerd S. Nilsen, tlf. 77 71 92 52,
gerd.steinnes.nilsen@kafjord.kommune.no

Rammen for dagen inneholder begreper som fremtidsbilder, muligheter, omdømme og infrastruktur. Fokuset vil ligge på Nord-Tromsregionen frem mot 2018 – hva som skal til for at bygdene skal være attraktive og innovative slik at folk kan trives og utvikle seg selv og sine miljøer.

- 09.00–10.00 **Kulturell kaffe**
10.00–10.10 **Velkommen og kulturelt innslag**
10.10–11.00 **Innovative bygdemiljø**
Om samfunnsentreprenørskap, brot og bygdedyr
Anniken Førde, UiT
- 11.00–11.50 **Hvordan bygge et omdømme – og hvorfor?**
Harald Espeland, TIBE PR
- 11.50–12.30 **Lunsj** (deltakerne må gi beskjed ved påmelding hvis de ønsker å kjøpe lunsj)
12.30–13.00 **Samarbeid over kommunegrensene**
Tor Petter Christensen, Lyngen Alps
- 13.00–13.30 **Markedsføringens verdi**
Elisabeth Braathen, Lyngen Lodge
- 13.30–13.45 **Pause**
13.45–14.15 **Fra grillfest til merkevare**
Ragnhild Dalheim Eriksen, Riddu Riddu-festivalen
- 14.15–14.35 **Spørsmål til foredragsholderne**
14.35–14.45 **Oppsummering og avslutning**

Utstilling om Knut Hamsun

Ved alle bibliotekene i Nord-Troms vil det hele uken være utstillinger om Knut Hamsun og hans liv.

Alle kommuner, i bibliotekenes åpningstider

Hamsun

150 år - 2018

ONSDAG 23. SEPTEMBER

Gründercamp

09.00–15.30, Nordreisahallen, Storslett

Gründercamp for ungdomsskoleelever i 10. klasse og elever i 1. klasse ved de videregående skolene i Nord-Troms. En gründercamp er et idéverksted der elevene skal jobbe i grupper for å løse reelle problemstillinger fra lokalt næringsliv. Gjennom kreativitet, skaperglede og handlingsvilje skal elevene lage modeller, prototyper og presentasjoner av sine løsninger. Resultatene vil bli vurdert av en jury etter gitte kriterier, og til slutt kåres det vinnere i fire kategorier.

09.00–09.40	Åpning og presentasjon av problemstillinger
09.40–11.30	Arbeid med problemstillingen (veiledning 10.30–11.30)
11.30–12.00	Lunsj og pause
12.00–13.00	Arbeid med problemstillingen
13.00–13.30	Innledende finalerunde
13.45–14.45	Finale og opprydding
14.45–15.30	Kåring av vinnere, premieutdeling og hjemreise

Darwin og evolusjonen

10.00–14.00, Rotsundelv samfunnshus, Rotsundelv

Rotsundelv skole og Nordnorsk Vitensenter står som arrangører for årets tilbud til elevene i 4. klasse i kommunene Skjervøy, Kåfjord, Kvænangen og Nordreisa. Plassmangel gjør at elever fra Lyngen og Storfjord dessverre ikke blir invitert i år. Vitensenteret vil inspirere til undring over og kunnskap om sammenhenger i naturens prosesser og det enkle og komplekse i teknologien, samt skape forståelse for at matematikk, naturvitenskap og teknologi er grunnpilarer for både næringsutvikling og kulturliv.

10.00–11.30	Nordnorsk Vitensenter Utstilling av hodeskaller fra menneskeaper Hvordan klarer man seg uten en tommel som fungerer? DNA-modeller av godteri
11.30–12.30	Lunsj og grilling (værvhengig)
12.30–14.00	Rotsundelv skole Fisk og sjødyr hentes i fjæra Dissekering og mikroskopiske undersøkelser

Hamsuns forfatterskap

Skuespiller og dramatiker Sven Henriksen fra Nordland Teater reflekterer over Hamsun forfatterskap. Arrangementet er åpent for alle. Før og etter vises filmen *Telegrafisten* for alle VK2-elever i Nord-Troms.

Kl 10.30–11.30, Gymsalen, Nordreisa videregående skole

Foto: Anders Beer Wilsø, eier: Nasjonalbiblioteket

ONSDAG 23. SEPTEMBER

Energi- og klimaplan *Åpent møte og valg av referansegruppe* 09.00–12.00, Ishavsstudio, Haltibyget, Nordreisa

Kommunene i Nord-Troms er i gang med å utarbeide en energi- og klimaplan for regionen. Det er ønske om å få så bred medvirkning til planen som mulig, så derfor vil kommunene opprette en referansegruppe som skal sikre at befolkningen i regionen blir med i forhold til planlegging, prosess og handlingsplan.

- 09.00–09.30 **Introduksjon til planen og referansegruppen**
Prosjektleder Beate Brostrøm
- 09.30–10.30 **Status for energiforbruk og CO₂-utslipp i Nord-Troms**
Representanter fra kommunene
- 10.30–11.00 **Nasjonale og internasjonale forpliktelser og Nord-Troms sine målsettinger for reduksjon i energiforbruk og CO₂-utslipp**
Prosjektleder Beate Brostrøm
- 11.00–11.15 **Pause**
- 11.15–12.00 **Valg av referansegruppe og diskusjon**

Kulturnæringer og kvinnovasjon

13.00–18.00, Halti Næringshage, Nordreisa

Kulturnæringenes andel av sysselsettingen er beskjeden i Norge i forhold til mange andre land, og de har et betydelig vekst- og utviklingspotensial også i Nord-Troms. Seminaret passer for kvinner og menn med en bedriftside eller et ønske om å videreutvikle noe de allerede driver. Gründerkvinner vil få informasjon om SIVAs Kvinnovasjonsprosjekt, og politikere og folk som jobber med næringsutvikling vil lære mer om mulighetene som finnes.

- 13.00–13.50 **Kreativitet, kultur og kulturnæringer gir nye spennende arbeidsplasser**
Maria Utsi, daglig leder i Hermetikken Næringshage
- 13.50–14.45 **Kvinnovasjon – statlig satsing for flere kvinnearbeidsplasser**
Heidi Lyng, SIVA
- 14.45–15.30 **Inkubatornettverket – et effektivt verktøy for etablerere**
Hilde Ludvigsen, Norinova; Einar Hamnvik, Intek Lyngen;
Arne Samuelsen, Distribuert inkubator Troms – Haldi Næringshage
- 15.30–15.45 **FoU-virkemidler – hvordan bruke dette i Nord-Troms?**
Torbjørn Evanger, daglig leder i Haldi Næringshage
- 15.45–18.00 **Workshop: Hvordan tar vi tak i disse nye satsingene i Nord-Troms?**
Torbjørn Evanger, daglig leder i Haldi Næringshage

TORSDAG 24. SEPTEMBER

Smaken av Nord-Troms

– et hav av muligheter

Havet utenfor Nord-Troms bugner av en rekke kryp og organismer som bare venter på å bli spist! I løpet av dagen vil du bli presentert for en rekke marine arter du knapt har hørt om – og til slutt vil du møte disse igjen som lekre matretter.

Marint seminar

11.30–13.00, Skjervøy videregående skole, Skjervøy

Forsker Sten Siikavuopio fra Nofima vil fortelle om muligheter for oppdrett av kråkeboller, kongekrabbe, røye og sik i nord. Siikavuopio er fra Storfjord. Videre vil Alf Albrigtsen, regiondirektør for Fiskeridirektoratet region Trøndelag og opprinnelig fra Kåfjord, fortelle om å leve av marine arter og erfaringer med utnyttelse av lite utnyttede arter.

Arktisk smaksverksted

13.00–16.00, Skjervøy videregående skole, Skjervøy

Arktisk smakverksted er en møteplass mellom serveringsbransjen og lokale matprodusenter. Deltakerne skal i fellesskap lage og smake ulike retter med hovedfokus på de råvarene produsentene fra Nord-Troms tar med – under kyndig veiledning av Svein Jæger Hansen, kjøkkensjef ved Meyergården hotell i Mo i Rana og forfatter av boken *Polarsirkelmat*.

Hovedfokuset er på nye marine arter – oppdrettstorsk, kråkebolle, kongesnegle, manet og sjøpølse – men andre råvarer som grønnsaker, kjøtt og ost fra Nord-Troms får også plass på verkstedet. Arrangementet er åpent for alle, men retter seg spesielt mot lokale småskala-produsenter i Nord-Troms, spisesteder og elever i videregående skole. Det vil også være av interesse for entreprenører som vurderer å etablere seg innen alternative marine arter.

**«Hans Sjæl var både sort og hvit,
kanskje mere sort end hvit»**

Under temaet *Moral og umoral i Hamsuns forfatterskap* kåserer førsteamanuensis i nordisk litteratur og Hamsunspesialist Nils Magne Knutsen over Hamsuns forfatterskap og liv. Foredraget blir sendt via lyd/bilde til alle bibliotekene i Nord-Troms.

Kl 18.00, lyd/bildestudioene ved alle bibliotekene i Nord-Troms

Hamsun

1801-2005

FREDAG 25. SEPTEMBER

Samhandlingsreformen

Dialogseminar

09.00–17.30, Auditoriet, Nordreisa videregående skole, Nordreisa

Dialogseminar under ledelse av Universitetet i Tromsø – et annerledes seminar for å finne gode løsninger for helsetjenester i Nord-Troms. Pasientene skal få bedre behandling der de bor og det skal lønne seg å forebygge i stedet for å reparere i etterkant. Regjeringen vil satse på å unngå at folk blir syke og sørge for at det lønner seg for kommuner og sykehus å samarbeide. Dette er de viktigste målene i Stortingsmelding nr. 47 *Samhandlingsreformen*. Deltakere på seminaret er inviterte politikere og fagfolk/administrasjon ved UNN og UiT.

LØRDAG 26. SEPTEMBER

Hvorfor bor det (fremdeles) folk i Kvænangen?

10.00–13.00, Flerbrukshuset i Burfjord, Kvænangen

Bosettingen i Kvænangen har til alle tider vært basert på bruk av fjordens ressurser. Gjennom lokale kunnskaper og ferdigheter har folk selv skapt seg et livsgrunnlag gjennom årtusener. I dag er disse ressursene i ferd med å forsvinne, ettersom fraflytting og miljøproblemer reduserer mulighetene for bærekraftig bosetting. Hvordan kan man utnytte lokale fortrinn til å utvikle et kulturbasert næringsliv? I tillegg til foredragene kan man oppleve en utstilling av håndverksprodukter, en fotoutstilling som viser eksempler på kulturbasert næringsliv i Kvænangen og en utstilling av fotografier tatt av lokale unge og voksne amatør- og profesjonelle fotografer.

- 10.00–10.40 **Kvænangen og Norges første oljealder**
Arkeolog Gørill Nilsen, Nord-Troms Museum og UiT
- 10.40–11.10 **Om lus, lopper og komager**
Hvordan kan Kvæningens historie være en ressurs i dag?
Ivar Bjørklund, Tromsø Museum – Universitetsmuseet
- 11.10–11.40 **Fjordfiske, turistfiske eller oppdrett?**
Hvordan bør fjordenes viktigste ressurs forvaltes?
Svein Jentoft, Norges fiskerihøgskole
- 11.40–12.10 **Lunsj og kaffe**
- 12.10–12.30 **Håvard Larsen forteller om og viser frem sitt håndverk**
- 12.30–12.45 **Jakten på Kvæningsskiftet og vottemønstre**
Ragnhild Enoksen
- 12.45–13.00 **Spildra Husflidslag viser eksempler på sitt arbeid**

L Ø R D A G 2 6 . S E P T E M B E R

Landbruksdagen

10.00–18.00, Birtavarre samfunnshus, Kåfjord

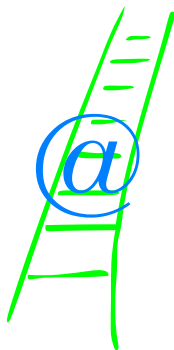
Med forbehold om endringer.

Detaljert program vil bli annonsert i Framtid i Nord, Nordlys
og på www.kafjord.kommune.no.

- Rokkekonkurransen ved husflidslagene i kommunen -
 - Bondens marked -
 - Forskjellige kurs -
 - Aktiviteter for barn -
 - Potetutstilling -
 - Stand/utstillinger -

Fortiden, fremtiden, humor og alvor, unge forskere, næringsutvikling, arkeologi, Forskningstorg, boknafisk og honning, turisme, omdømme, infrastruktur, gründercamp, evolusjon, energi- og klimaplan, kulturnæring, kvinnovasjon, smaksverksted, Hamsun, samhandling, lokal mat og lokale råvarer, husflid og håndverk.

Dette er bare noe av årets vett@uvett i Nord-Troms!

www.forskningsdagene.no

En landsdekkende festival ledet av Norges forskningsråd